

A Fővárosi Ítéletábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2017. évi február hó 14. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt Az I. rendű vádlott és társai ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2016. március hó 21. napján kelt 17.B.1912/2013/77. számú ítéletét az I. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja.

Cselekményeit folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének [2012. évi C. törvény 373.§ (1) bek., (5) bek. a/ pontja], költségvetési csalás büntettének [2012. évi C. törvény 396.§ (1) bek. a/ pontja (3) bek. a/ pontja] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének [2012. évi C. törvény 345.§] minősíti.

A halmazati büntetésül kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) év börtönre enyhíti, a vádlottal szemben alkalmazott pénzmellékbüntetést 100 (száz) napi tétel, 5.000 (ötezer) forintos napi összegű, mindösszesen 500.000.- (ötszázezer) forint pénzbüntetésként tekinti kiszabottnak.

A szabadságvesztés végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti, azzal, hogy végrehajtása elrendelése esetén abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetést meg nem fizetése esetén 5.000 (ötezer) forintonként kell egy-egy napi, fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Az I. rendű vádlott lakóhelye: ...

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét e vádlottra vonatkozóan helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék a 2016. március hó 21. napján kihirdetett 17.B.1912/2013/77. számú ítéletével:

- Az I. rendű vádlottat folytatólagosan elkövetett csalás büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bek. (6) bek.a/ pontja], adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bek., (3) bek.] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt - halmazati büntetésül - 3 év börtönbüntetésre, 3 évi közügyektől eltiltásra büntetésre és 500.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte;

- A II. rendű és a III. rendű vádlottak bűnösségét bűnsegédi minőségben, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bek. (6) bek. a/ pontja] és bűnsegédi minőségben, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §] megállapította és - halmazati büntetésül - mindkettőjüket 2-2 évi, végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett börtönre, valamint a II. rendű vádlottat 400.000 forint, míg a III. rendű

vádlottat 300.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte.

Egyben a II. rendű vádlottat az ellene adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bek., (3) bek.] miatt emelt vád alól felmentette.

Ezt meghaladóan rendelkezett a felmerült bűnügyi költségről. 215.161 forint megfizetésére kötelezte.

Az ügydöntő határozatot annak kihirdetését követően az ügyész mindhárom vádlott tekintetében tudomásul vette, ellene a II. rendű és a III. rendű vádlottak és védőik sem éltek perorvoslattal. Az ítélet ellen kizárólag az I. rendű vádlott és védője jelentettek be fellebbezést a bűnösség megállapítása miatt, elsődlegesen bűncselekmény, másodsorban bebizonyítottság hiányában történő felmentés érdekében.

A fentiek szerint a II. rendű és a III. rendű vádlottakat érintően a törvényszék ítélete elsőfokon jogerőre emelkedett.

Az I. rendű vádlott védője perbeszédében a bejelentett fellebbezést - annak írásban részletezett indokolásával egyezően - fenntartotta.

Álláspontja szerint a törvényszék által megállapított tényállás megalapozatlanságban szenved, mivel felderítetlen, iratellenes megállapításokat és helytelen ténybeni következtetést tartalmaz. Az ügyészség feltételezésére alapított váddal a törvényszék által megállapított tényállás megegyezik. Hiányolta a tényállásból a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő tényeket, így annak igazolását, hogy a számlák fiktív tartalmáról a terhelt tudomással bírt. Álláspontja szerint a téves az ítélet azon feltételezése, miszerint a kastély adásvételi szerződése és annak módosítása színlelt volt, hiszen a szerződések a felek tényleges, valódi üzleti szándékát tükrözik, a vevő tulajdonjogát a földhivatal bejegyezte és az ingatlant birtokba is vette, továbbá a vagyonszerzési illeték kiszabásra került. A szerződés módosításánál nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy befolyásolta vételárat a többlet- beruházások vállalásán túl a fizetési határidő meghosszabbítása és a kastély megváltoztatott üzemeltetése is. Kifogásolta, hogy a törvényszék iratellenesen róta fel az I. rendű vádlottnak az AI 0781116 számla kiállítását, továbbá nem foglalkozott az AI 0781116 és AI 0781117 sorszámú számlákkal, amelyekkel kapcsolatban a szakértői véleményt aggályosnak találta. Sérelmezte továbbá, hogy a törvényszék indokolási kötelezettségét nem teljesítette. Álláspontja szerint a törvényszék a terhelt bűnösségére védekezése bizonyítottságának hiányából következtetett, holott valós ügyletekről készült számlák felhasználásáról volt szó és vádlott-társai cselekvősege miatt nem terhelheti felelősség az I. rendű vádlottat.

Elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését, másodlagosan vádlott felmentését (bűncselekmény hiányában, tévedés címén vagy bizonyítottság hiányában), harmadlagosan az elsőfokon kiszabott eltúlzott büntetés enyhítését kérte a jelentős időmúlásra és arra is figyelemmel, hogy a büntetlennek tekinthető, kiskorú gyermekről gondoskodó terhelt egy jól adózó, nyolc embert foglalkoztató gazdasági társaság ügyvezetője.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 524/2016/1. számú átiratában az I. rendű vádlott tekintetében rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával, teljeskörűen lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a szükséges bizonyítékokat beszerezte, tárgyalás anyagává tette és túlnyomórészt (az ítélet 3-5. oldalain megjelöltek kivételével) iratszerűen rögzítette. Ezen iratellenes megállapítások korrigálásával az elsőfokon megállapított tényállás a másodfokú eljárásban is irányadó. A törvényszék kellően megindokolta, hogy az I. rendű vádlott tagadásával szemben milyen bizonyítékokat, miért fogadott el. A logikus és alapos mérlegelés eredményeként megállapított, megalapozott tényállásból okszerűen következtetett a terhelt bűnösségére, ekként a bizonyítékok mérlegelését támadó, felmentésre irányuló védelmi perorvoslatok a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetnek. Tévesen alkalmazta azonban a

vádlottal szemben az elkövetéskori törvényt, mivel a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésre figyelemmel, a hatályos törvény a kedvezőbb és a vádlott cselekményeit ennek megfelelően kell minősíteni.

A hiánytalanul számba vett bűnösségi tényezők figyelembevételével a törvényszék által az I. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés megfelelően szolgálja a büntetés célját. Ezért a tényállás pontosítása után, cselekményeinek a 2012. évi C. törvény szerinti minősítését és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezést érintő változtatáson túl a törvényszék (járulékos kérdésekben is törvényes) ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

Az I. rendű vádlott felszólalásában személyi körülményeinek változásáról számolt be, az utolsó szó jogán sajnálkozásának adott hangot, felelőtlennek minősítve magatartását. Hangsúlyozta nehéz helyzetét és az eljárás elhúzódásából reá nehezülnő hátrányt.

A bejelentett védelmi fellebbezések részben alaposak.

A másodfokú bíróság a perorvoslatok alapján eljárva, a Be. 348. § (1) bekezdése alapján kizárólag a fellebbezéssel érintett az I. rendű vádlott tekintetében bírálta felül teljes terjedelmében a Fővárosi Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt. A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 361.§ (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el. Nem terjedhetett ki a felülbírálat a II. rendű és a III. rendű vádlottakat érintő rendelkezésekre, akik tekintetében - azt támadó fellebbezés hiányában - a jogerő beállt.

A törvényszék eljárt tanácsa a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le. 2015. szeptember 30. napján törvényi határidő túllépése miatt az eljárást előlről kezdte. A Be. 287.§ (4) bekezdésének megfelelően, perrendszerűen megismételte a korábbi tárgyalások anyagát, figyelmeztetve az eljárás részvevőit, hogy az ismertetésre észrevételt tehetnek és annak kiegészítését kérhetik (*50./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv*).

A törvényszék az ügyészi indítványban szereplő személyeken túl is hallgatott ki tanúkat, valamennyiüket az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően, a szükséges figyelmeztetésben részesítette, s a figyelmeztetésre adott válaszaikat is rögzítette. Perrendszerűen és hiánytalanul felolvasta, illetve ismertetette a releváns okirati bizonyítékokat, következésképpen kizárólag tárgyalás anyagává tett bizonyítékot használt fel.

Valamennyi a büntetőjogi felelősség szempontjából releváns bizonyítékot beszerezett. A tárgyalási szakban kirendelt újabb írásszakértő és az eltérő véleményt adó szakértők párhuzamos meghallgatásával járt el. Könyvszakértő bevonására a nyomozás során nem, csupán a tárgyalási szakban került sor, a szakvéleményt készítő dr. B. könyvszakértőt a tárgyaláson is meghallgatta (*77./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv*).

Az ítéltábla álláspontja szerint a büntetőjogi felelősség megállapításához szükséges, releváns tényeket az elsőfokú bíróság hiánytalanul feltárta.

Az indokolási kötelezettség teljesítését a védő részéről annyiban alapos kritika érte, hogy a bizonyítékok elemző értékelése és az ellentétes tartalmú bizonyítási eszközök egybevetését - legalábbis részben - az ítélet 12-15. oldalán a bizonyítás eszközeinek felsorolásával helyettesítette az elsőfokú bíróság, noha a határozatának indokolásában a Be. 258. § (3) bekezdés a/- f/ pontjaiban foglaltak szerint számot köteles adni döntéshozatali tevékenységéről, rendelkezéseinek ténybeli és jogi alapjairól, a másodfokú bíróság pedig köteles ezt ellenőrizni. Az elsőfokú bíróság akkor szegi meg indokolási kötelezettségét, ha annak oly mértékben nem tesz eleget, hogy emiatt az ítélet a felülbírálatra alkalmatlan, vagy az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

Ilyenkor nincs lehetőség arra, hogy az indokolási kötelezettség megsértését a másodfokú eljárásban a fellebbviteli bíróság kiküszöbölje, emiatt a törvényben meghatározott mérvű indokolási kötelezettség elmulasztása folytán az ítélet nem bírálható felül. Az indokolási kötelezettség megszegése tehát csak akkor eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést (és felülvizsgálatot is) megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása tény- vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta a döntését (EBH 2010/2210, EBH 2011/ 2387, BH 2015/216).

A törvényszék indokolási kötelezettségének a legszükségesebb mértékben eleget tett, így a jelen ügyben - az indokolás fogyatékosága ellenére - nem állapítható meg az indokolási kötelezettség hatályon kívül helyezésre okot adó megsértése, mivel a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a feltárt bizonyítékokat megvizsgálta és azokat úgy értékelte, hogy a váddal egyező történeti tényállást állapított meg. Ekként az ügydöntő határozatból kitűnik az elsőfokú bíróságnak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel és a büntetéssel kapcsolatban - mire alapozta (BH 2013/10). Emiatt az indokolási kötelezettség elmulasztására alapított hatályon kívül helyezést célzó indítvány nem megalapozott, a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmas.

A törvényszék a tényállást - vélhetően amiatt, hogy a II-III. rendű vádlottak tekintetében az ügydöntő határozat elsőfokon jogerőssé vált - a vádirathoz képest, amely a folyamat egységességét részletesebben tükrözi, a történeti tényállást lerövidítve állapította meg.

Az általa megállapított tényállás több tekintetben pontatlan, részben iratellenes, emiatt a Be. 351.§ (2) bek. c/ pontjai szerinti megalapozatlanságban szenved. Ez a megalapozatlanság a másodfokú bíróság által kiküszöbölhető volt.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállást a másodfokú eljárásban az iratok alapján - a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja szerint - az alábbiak szerint módosítja:

- Az ítélet 3. oldalán a 4. bekezdéséből mellőzi a III. rendű vádlottnak P.-hez fűződő rokoni kapcsolatára hivatkozást, mivel az utóbbi személy nem a terhelt apja *(nyomozati iratok 389; 391. és 425. oldalai)*.

- A 3. oldal 4. bekezdésének utolsó mondatát, valamint az 5. oldal 3. bekezdés első mondatát annyiban pontosítja, hogy 2007. május 21. napjától nemcsak az I. rendű vádlott, hanem Z. is a Y. Kft tagja volt, közülük az I. rendű vádlott szerzett többségi befolyást biztosító részesedést *(nyomozati iratok 389; 391. és 425. oldalai)*.

- Az ítélet 3. oldalának 5. bekezdésében a „300 millió Ft - ÁFA” részt, 300 millió forint + áfára helyesbíti.

- Az ítélet 4. oldalának 3. bekezdésében az adásvételi szerződés földhivatali nyújtásának idejét akként korrigálja, hogy az 2006. március 1. napján történt.

- Az ítélet 5. oldal 1. bekezdésének második mondatát annyiban pontosítja, hogy F. 2006. december hó 14. napjától volt a Y. Kft ügyvezetője *(nyomozati iratok 353. oldala)*.

- Az ítélet 6. oldal 5. bekezdéséből mellőzi annak megállapítását, hogy a biedermeier bútorokról készült AI 0781115 sorszámú számlát az I. rendű vádlott állította volna ki, mivel ezt a cselekvőseget a vádirat is csupán a II. rendű vádlottnak rója fel *(vádirat 6. oldal utolsó bekezdése)*.

Ítéletszerkesztési hiba folytán a határozat indokolásában szerepelnek olyan tények, amelyek a büntetőjogi felelősségre vonás alapját képezik. Az ítéletábra ezért az ítélet 7. oldalának 6. bekezdéséből, illetve a 15. oldal 3. bekezdéséből a történeti tényállásba emeli át a következőket:

Az R. Kft megbízása alapján a Y. kastélyt érintő, a 2006. február 24. napján, illetve 2006. november 15. napján kötött szerződésekben vázolt - a két szerződés közti 200 millió forintos értékelést eredményező - felújítási munkálatok elvégzését az I. rendű vádlott által vezetett B. Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye: Budapest,... , fiók-telepe: ...) vállalta. E megállapítást azzal egészíti ki, hogy az I. rendű vádlott baráti viszonyban állt Zs.-al.

A személyi körülmények tekintetében az I. rendű vádlott nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján rögzítette a másodfokú ítélet rendelkező részében feltüntetett szerinti lakcímváltozását, ami ingatlanszerzésén alapul.

A fenti kiegészítésekkel és pontosításokkal a tényállás hiánytalan, minden tekintetben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, ezért megalapozottá vált, amely a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében alkalmas rá, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozatát arra alapozza.

A felülbírálattal érintett az I. rendű büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából kiemelt jelentősége van, hogy a terhelt - részint a cége által vállalt munkálatok miatt, részint a Zs.-hez fűződő baráti viszonya okán - a Y. Kft-nek a M., Széchenyi utca 12. szám alatti műemlék kastély ingatlannal kapcsolatos ügyleteivel korábban is tisztában volt. Az ezzel kapcsolatos tényeket így nem csupán 2007. május 21. napján ismerte meg, amikor a társaságban többségi befolyást biztosító részesedést szerzett.

A 2006. február 24-i adásvételi szerződésben szereplő felek - figyelmen kívül hagyva, hogy az írásba foglalt szerződés alapján a földhivatalban bejegyzett tulajdonosváltozás végbement - változatlan pozícióban, azonos ingatlant érintő további értéknövelő beruházásokra hivatkozással a vételárat 2006. november 15-én utólag jelentősen felemelték. A 2006. november 15-i szerződés földhivatali bejegyzése, illetve illetékhipotali benyújtása elmaradt.

Az adásvételi szerződés a legáltalánosabban előforduló szerződéstípus, igen fontos szerepet tölt be a fogyasztási-használati javak megszerzése, a tulajdon tárgyával való rendelkezés terén. A szerződéskötéskor hatályos Ptk. 365. § (1) bekezdése értelmében adásvételi szerződés alapján az eladó köteles a dolog tulajdonát a vevőre átruházni és a dolgot a vevő birtokába bocsátani, a vevő pedig köteles a vételárat megfizetni és a dolgot átvenni. A (3) bekezdés szerint ingatlan adásvételének érvényességéhez a szerződés írásba foglalása és az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés [Ptk. 117. § (2) és (3) bek.] is szükséges.

Ingatlan eladása esetében a vevő tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével szerzi meg a tulajdonjogot, s a hasznok szedése, a terhek és a kárveszély viselése tekintetében a tulajdonossá válás időpontja az irányadó.

A megkötött adásvételi szerződést a felek közös megegyezéssel felbonthatják, amikor a már teljesített szolgáltatások visszajárnak. A szerződés lényeges elemeinek utólagos módosítására viszont nincs lehetőség, mivel a tulajdonszerzést követően a korábbi eladó már nem tulajdonos, így rendelkezési joggal sem bír.

Sem az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzés tényéből, sem abból, hogy a pénzügyi hatóság az illetékszabályok alapján kivetette a tulajdon-átruházási illetéket nem lehet azonban következtetést levonni a bejegyzés alapjául szolgáló szerződés mögötti tényleges szándékra.

A jelen ügyben a módosított szerződés szerint felemelt vételár sem az ingatlan tényleges értékével nem állt összhangban, sem gazdaságossági tényezők nem indokolták az eltúlzott áron való „újbolí” eladást.

A védő által kifogásolt AI 0781116 és AI 0781117 sorszámú stornó számlákról a vádirat nem tesz említést, ezzel kapcsolatban azonban a törvényszék a szakértői vélemény kapcsán egyértelmű álláspontot fogalmaz meg. A tartalmukban (teljesítési idő, áfa-kulcs tekintetében) kifogásolható bizonylatokat az adóhivatali ellenőrzés hatására, azaz nem megfelelő időben (a revizorok megbízólevelének bemutatása után) állították ki (*ítélet 11. oldal 5 bekezdése, 12. oldal 6. bekezdése*). Ha jól állították volna ki őket, akkor sem befolyásolnák a Y. Kft 2007. első- és második negyedévére vonatkozó áfa-bevallási kötelezettségét (*dr. B. igazságügyi könyv- és adószakértő szakvéleményének 12. oldala*).

Egyetértett a másodfokú bíróság a törvényszék azon következtetésével (*ítélet 17. oldalának első bekezdése*), hogy a felek szándéka eredetileg sem irányult a tulajdonjog átruházására és az adásvételi szerződésben foglaltak teljesítésére.

Az I. rendű vádlott ennek ismeretében és annak tudatában, hogy a Y. Kft részéről a 2006. február 24-i szerződésben foglalt vételár kiegyenlítése sem történt meg, terjesztette elő a cég ügyvezetőjeként 2007. évi I. és II. negyedévi forgalmi adó bevallásokat. Ezekben - a 2007. március 1-i keltezésű, AI 0781106 sorszámú, továbbá a 2007. április 20-i keltezésű, AI 0781107 sorszámú és 2007. április 23-i keltezésű, AI 0781109 sorszámú - valótlan tartalmú számlák alapján 10 millió, illetve 90 millió forint előzetesen felszámított általános forgalmi adó kiutalását kérte.

A 2007. évi IV. negyedévi forgalmi adó bevallásában, 2008. január 11-én a R. Kft 2007. november 30. napján kiállított az ingatlan eladásáról szóló AI 0781114, valamint bútorok értékesítéséről szóló AI 0781115 sorszámú számláit felhasználva 501.000.000 forint adóalap mellett 100.200.000 forint beszerzést terhelő, levonható általános forgalmi adó kiutalását kérte az adóhatóságtól, valamint elmulasztotta bevallani a H. Kft részére a BQ7S-B 264951 számlával történt értékesítést terhelő 24.000.000 forintos forgalmi adót.

A fiktív bizonylatok, számlák felhasználásával elkövetett csalás és adócsalás megvalósulásáról szóló 1/2006. büntető jogegységi határozat 1./ pontja értelmében csalást valósít meg, aki valóságos gazdasági tevékenység nélkül kiállított bizonylatok alapján igényel vissza általános forgalmi adót. A jogi minősítést meghatározó kár a visszaigényelt, s visszautalt, illetőleg egyéb módon elszámolt általános forgalmi adó összege. A 2./ pont szerint adócsalás büntettét követi el az általános forgalmi adó alanya, ha - akár az általa felszámított fizetendő adóra nézve, akár más adóalany által előzetesen felszámított levonható adó összegének a feltüntetése körében - fiktív bizonylatok alapján valótlan adatokat közöl az adóhatósággal, amennyiben cselekményének az eredménye a törvényes mértékű adófizetési kötelezettség keretei között marad. A jogi minősítés alapjául szolgáló elkövetési érték az adócsökkentés összege. A 3./ pont alapján abban az esetben, ha az adóalany fiktív bizonylatok felhasználásával történő adó elszámolása a törvény szabályai szerint fizetendő általános forgalmi adó összegének csökkentésén túlmenően jogszerűtlen adó-visszatérítési igényt is eredményez, - függetlenül a visszatérítés módjától - az elkövető terhére az adócsalás bűncselekményével valóságos alaki halmazatban a visszaigényelt adó összegére, mint kárra megvalósult csalás bűncselekményét is meg kell állapítani.

Az I. rendű vádlott a fiktív bizonylatok felhasználásával kifejezetten jogtalan haszonszerzés végett, az áfa visszaigénylése érdekében ejtette az adóhatóságot tévedésbe, ekként egyenes szándékkal cselekedett. A fenti, célzatos magatartása a csalás törvényi tényállási elemeit maradéktalanul kimerítette, a bűncselekmény azonban kísérleti stádiumban rekedt. Ugyanazon adónemre több

adómegállapítási időszakon keresztül megvalósított elkövetési magatartások a folytatólágosság általános szabályai szerint egységet képeznek (BH 2010/60.).

Ezt meghaladóan, amikor adóalanyként a valós gazdasági tevékenységével összefüggő adóbevételt azáltal csökkentette, hogy az eladási árban felszámított és beszedett általános forgalmi adót az időszakos adóbevallásában eltitkolva tett eleget az adófizetési kötelezettségének, ezzel a magatartásával - az eltitkolt és be nem fizetett előzetesen felszámított adó összegének megfelelő elkövetési értékre - adócsalást is elkövetett. Az elsőfokú bíróság az ítélet 6. oldal utolsó bekezdésében írt 24 millió forint tekintetében helyesen állapította meg az általános forgalmi adóra vonatkozóan az adóalanyisággal rendelkező vádlott önálló tetteskénti elkövetői minőségét (*speciális alany*).

Az elsőfokú bíróság a 36/2007. büntető kollégiumi vélemény nyomán kialakult és állandóan követett bírói gyakorlatnak megfelelően értékelte a közbizalom elleni bűncselekményt, amikor több valótlan tartalmú magánokirat ugyanazon jogviszonyon és rövid időközön belüli többszöri felhasználását folytatólágosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősítette.

Tévedett azonban a törvényszék amikor a cselekmények minősítése és a büntetés kiszabása körében a hatályos büntető törvény rendelkezéseit vizsgálva az I. rendű vádlottnál az elkövetéskori törvényt találta alkalmazandónak. E vonatkozásban a másodfokú bíróság egyetértett az ügyészi átiratban foglaltakkal.

Mindkét törvény szerint megegyeznek az egyes bűncselekmények büntetési tételei, továbbá a halmazati büntetés keretei, s noha az elbíráláskori törvény alapján ugyan középértékű büntetést kell kiszabni, ezt kompenzálja a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, a törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés.

A fentiek alapján az ítélet tábla - a Kúria Büntető Kollégiumának 4/2013. (X.14.) számú véleményére is figyelemmel - úgy ítélte meg, hogy összhatásában a jelenleg hatályos Btk. kedvezőbb, így az elbíráláskori 2012. évi C. törvény rendelkezéseit alkalmazta vele szemben.

A fentieknek megfelelően az I. rendű vádlott cselekményeit:

- 2012. évi C. törvény 460. § 31. pontjának (6) bek. d/ pontjára figyelemmel a 373.§ (1) bekezdésébe ütköző, de az (5) bekezdés a/ pontja szerint minősülő folytatólágosan elkövetett csalás büntette kísérletének,
- a 2012. évi C. törvény 460. § 31. pontjának (6) bek. c/ pontjára figyelemmel a 396. § (1) bek. a/ pontjába ütköző, de a (3) bek. a/ pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének,
- és a 2012. évi C. törvény 345.§-a szerinti folytatólágosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlottnál hiánytalanul feltárta a büntetés kiszabása körében értékelendő enyhítő és súlyosító hatású bűnösségi tényezőket.

A másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a releváns büntetési tényezők számának és nyomatékának figyelembevételével a büntetés Btk.79.§-ában megfogalmazott céljának eléréséhez az I. rendű vádlottal szemben indokolt-e az irányadó Btk. 80.§ (2) bekezdése szerinti középértékű szabadságvesztés kiszabása.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága több magyar vonatkozású ügyben is foglalkozott a tisztességes tárgyaláshoz való jog kérdésével az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke alapján (Csanádi kontra Magyarország, Németh kontra Magyarország és Aupek kontra Magyarország). Ez ugyanis kimondja, hogy „*Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és*

pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.”

Az ügyben vádemelésre 2013. szeptember hó 3. napján került sor, s az elsőfokú bíróság a cselekmény elkövetése után nyolc évvel hozott ügydöntő határozatot. Az elkövetési időhöz képest a másodfokú eljárás idejére a legsúlyosabb bűncselekmény büntetési tételének felső határát további egy évvel meghaladó, a terheltnek fel nem róható időmúlás nem tükröződik a vele szemben kiszabott börtönbüntetés tartamában.

Az elsőfokú bíróság e rendkívüli időmúlást nem kellő nyomatékkal vette figyelembe, amikor a fellebbezéssel érintett vádlottal szemben halmazati büntetésül 3 év börtönbüntetést szabott ki, amely a belső arányosság követelményének sem felel meg maradéktalanul. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által halmazati büntetésül kiszabott mértékű szabadságvesztést eltúlzottnak találta, ezért annak tartamát 2 évre enyhítette.

A bűncselekmény elkövetése idején büntetlen előéletű, kifogástalan életvezetésűnek tekinthető az I. rendű vádlottnál a Btk. 86. § (1) bekezdésében a-c/ pontokban meghatározott ok hiányában, az 55/2007. BK vélemény szem előtt tartásával arra a következtetésre jutott, hogy egyébként kedvező személyi körülményeire (rendszeres munkavégzés, kiskorú gyermek eltartása) alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, így a szabadságvesztés végrehajtására nincs szükség. Ezért a börtönbüntetés végrehajtását az I. rendű vádlottnál [a Btk. 85.§ (1) és (2) bekezdése szerint] felfüggesztette. A próbaidő tartamát négy évben határozta meg, azzal, hogy végrehajtása elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról [Btk. 38.§ (2) bek. a/ pontja].

A másodfokú bíróság a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt az I. rendű vádlottnál a 8/2015. (IV.17.) AB határozat [51] bekezdésében foglalt alkotmányos követelményeknek eleget téve, hivatalból vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét. A vádlott személyére, a bűncselekmény jellegére és az elkövetés körülményeire tekintettel azonban nem látott okot az előzetes mentesítés megadására [Btk. 102.§ (1) bekezdése].

A törvényi feltételek hiányában mellékbüntetés kiszabásának nincs alapja, ezért a közügyektől eltiltást mellőzte.

A törvényszék helytállóan alkalmazott az I. rendű vádlottal szemben pénzmellék-büntetést, amelynek mértékével is egyetértett az ítélőtábla. Észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a pénzmellékbüntetés meg nem fizetése esetére elmulasztott rendelkezni annak átváltoztatási kulcsáról.

Az ítélőtábla álláspontja szerint a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában sem ütközik a Be. 354.§ (4) bek. e/ pontjában foglalt súlyosítási tilalomba, hogy az elsőfokon mellékbüntetésül alkalmazott joghátrányt a másodfokú bíróság büntetésként tekintette kiszabottnak.

Az elkövetéskorhoz képest megváltozott a hatályos Btk. szankciórendszere, amelyben a pénzbüntetés csak önálló büntetési nemként szerepel, azaz mellékbüntetés nem szabható ki (33.§ (1) bek. d/ pont és (3) bek.). Ugyanakkor a haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélt, megfelelő jövedelemmel vagy vagyonnal rendelkező terheltet mindkét törvény szerint pénzbüntetésre is **kell** ítélni [1978. évi IV. törvény 64. § (1) bek. a/ pontja - 2012. évi C. törvény 50.§ (2) bekezdése].

A súlyosítási tilalom a revízió általános szabályának korlátja, a terhelt és védőjének fellebbezési jogát érintő jelentős garanciális szabály, amely a jogorvoslati jog gyakorlásának kockázatát minimalizálja, garantálva, hogy terhére irányuló fellebbezés hiányában a vádlott büntetőjogi

helyzete nem válhat kedvezőtlenebbé. A súlyosítási tilalom alapszabályát az ítélkezési gyakorlat mindig is a józan ész alapján értelmezte. A fentiekből adódóan a másodfokú bíróság eljárása nem sérti a súlyosítási tilalmat, ha az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés számát meghaladó további büntetésül alkalmaz másodfokon az elsőfokon kiszabott pénzmellékbüntetés összegszerűségét nem érintő [a Btk. 50.§ (2) bekezdése alapján, a (3) bekezdés szerinti keretben meghatározott] azzal egyező mértékű, ötszázezer forint végösszegű pénzbüntetést, mivel ezzel a vádlottat nem hozza hátrányosabb helyzetbe,

Egyben az ítélőtábla pótolta, hogy meg nem fizetése esetén a pénzbüntetést 5.000 forintonként kell egy-egy napi, fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni [a Btk. 51.§ (2) bekezdés utolsó mondata].

Járulékos kérdésként a törvényszék indokoltan kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottat a büntetőjogi felelősségével összefüggésben felmerült, eltulzottnak nem tekinthető bűnügyi költség külön történő megfizetésére, amelynek összegszerűsége is korrekt. Abban sem tévedett, amikor a bűnügyi költség további részének megfizetése alól mentesítette őt.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú ítéletet az I. rendű és vádlottat érintően a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a fenti változtatást meghaladóan a Be. 371. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú ítélet elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

Budapesten, 2017. évi február hó 14. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	. Sebe Mária s.k.	. Németh Nándor s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Törvényszék 2016. március hó 21. napján kelt 17.B.1912/2013/77. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 2017.február hó 14. napján kihirdetett 4.Bf.235/2016/6. számú ítéletével az I. rendű vádlott tekintetében jogerőre emelkedett és - a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével - végrehajtható.

Budapesten, 2017. február hó 14. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke